

ВЛАДА
УТОРНИКОМ
И СУБОТОМ
УРЕДИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
Бр. 27
ХОТЕЛ ИМПЕРИЈАЛ — ЦЕТИЊЕ

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

УРЕЂУЈЕ ОДБОР
РУКОПИС СЕ НЕ ВРАЋА
ТРИМЕСОЧНО УРЕДИШТВО
БРОЈ 64
ПРЕТПЛАТА:
МЈЕСЕЧНО ЛН. 8.—
ПОЈЕДИНИ БРОЈ ЛН. 1.—

ЛИСТ ЗА НАЦИОНАЛНУ ПОЛИТИКУ, КЊИЖЕВНОСТ И ПРИВРЕДУ

Рудно благо Црне Горе

Код нас у Црној Гори рударство није развијено и радњи на њему не долазе у обзир, наравно, све до свршетка рата.

У погледу рудног блага наша покрајина није довољно испитана. На томе испитивању радили су свјетски научници Павле Ровински, Алесандро Балдади, професори Тиц и Шварц, Алесандро Мартени, инж. Тито Смолдака, Паоло Винаси де Рењи, Де Ланге и К. Малвизи.

У средњем вијеку, за вријеме наше старе државе, познат је рудник олова и сребра Брсково, гдје се ковао и први наш новац. У овом руднику су радили Сасци.

Краљевина Црна Гора тежила је да искористи своје рудне могућности. Она је давала и концесије. Тако је 1911 године дала концесију инж. Антв Дешковићу за експлоатацију гвоздене руде у Собини, а 1914 године дала је концесију Холандцима Кацару за експлоатацију петролејског мајдана Смирде у Црмници. Али прошли свјетски рат све је ово прекинуо.

Послије тога рата, 1921 године, установљена је била у Подгорици Обласна рударска управа, која је радила на рударству у Црној Гори, али која је, из разлога буџетске штедње, затворена 1926 године.

Да је Црна Гора заиста настојала да развије своје рударство, види се томе што је 24 фебруара 1911 год. донијела закон о рудима. За савицке и околне српске важне је србијански законик од 15 априла 1866 године. Уз ове законе долази закон о истраживању и одбјеловању минералних вода, земних смола и пливача од 31 марта 1922 године.

Сматрамо да неће бити на одмет да овдје укратко на поједине рудне лежаче у нашој покрајини, и то према истраживањима научника које смо горе навели.

Мрково угља, које садржи 4500 калорија, без сумпора и фосфора, има код Бијелог Поља, Пивљава, Пећи, Берана и села Будвиља, Луга, Петиника, Виничке, Доње Арсеније и Бурбурџе Ступова. У овом базену налазе су великих димензија. Литинга са већом садржином сумпора има у близини Улицана.

Геољба (лимонита и сидерита) има у Илином Брду и Собини, планинама у Барском Срезу, гдје је утврђен слој од 7 метара дебљине, а тако исто има га и у Дуги Никшићкој и код села Орседака у Горњој Морачи.

Бакра има код Сутормана, а у Мрањњу (Пива) постоји лежач ове руде са 42% чистог метала и већом садржином сумпора.

Жиње и цинcobара има у Сутормору код Слица, а у нашем Приморју има је у баруту.

Оловно-сребрене руде има у Брскову код Мојковца. За вријеме цара Душана око 100 окана било је у раду. Овај рудник није искрштен, те пружа велике могућности избууде.

Манганга (полманита и пироуланита) има у Илином Брду, гдје је анализа показала 96—97% чистог манганга, код Сутоста и код села Димљана, код Сутоста и код села Бољевље, — све у Барском Срезу. Његово богато налазиште постоји у Андријевичком Срезу код села Коњуца и у потоцима Бабову и Бродовицу.

Каољина (порцуланске земље) има у Илином Брду, гдје, према процјени

бечког научника проф. д-р Кернера, постоји налаза од 30—40 милиона тона.

У Црној Гори постоје знатне бокситне налазе. Бечки проф. д-р Кернер утврдио је да те налазе у Срезу Барског (Куња, Комина, Мала и Веља Горана) износе 30 милиона тона. Боксита има још у Барском Срезу код Зочаја, Мебурџе, Калимеда, Миле, Брија, Круча и т.д. Код села Свбове, ШЈбаја и Трмање у Подгоричком Срезу има га такође. Затим га има у Срезу Никшићком код села Дучића—Стро Село, код села Стубине—Предежа и код Трубеле, гдје су налазе дебљине од 1 до 3 метра, а пружају се на дужини од 3 километра. Има бокситних налаза код Граховца. Али има лежача боксита који још нијесу испитани.

Асфалтног камена има у селу Туђелици (Срезу Барски), у селу Плоче код Ријеке Црнојевића, у селу Косијери код Петина и у селима Парчи и Градци (Љезанска Нахија). У Подгоричком Срезу има га у селима Диоши, Толоши и Фарми и у пиверским планинама, а у Кољашничком Срезу код села Трновице (Горња Морача).

Чистог асфалта има код Чева, гдје се појављује у виду штокоча.

Иако је у Црној Гори у Срезу Барском, до самог мора, теже чисти битум. У погледу минералних вода важно је овдје истаћи да је проф. др Муха Бајен из Беча, 1921 године, дао извјештаје да би се у Црмници минералног мајдана Брда (Стрјод) могле пронаћи водата великих количинама. Поменути мајдан садржи те трослома, битумска и бензана.

Јасно је да се за искористићавање рудног блага земље траже многи предуслови. На првом мјесту велики капитал, развијена саобраћајна мрежа, довољан број стручњака и потребна рудна снага. Црна Гора ни још није постигла да оствари те предуслове. Засад то остварење мора да остане по страни. Али, кад добу друга времена и кад се уђе у нормалан живот, дужност ће бити свију нас и будућих покољења да активно порадимо на испитивању и искористићавању нашег рудног блага, које, истина, није велико, али би било корисно за нашу привредну и уопште материјалну изградњу.

Најзад, треба признати да су Италијани увијек показивали велико интересовање за наше рудно благо, те су о томе питању њихови научници Алесандро Балдади, Алесандро Мартени и Паоло Винаси де Рењи дали значајне научне прилоге. Д.

Умро турски министар претседник

Прекисно је усљед једног апоплектичног напада преминуо турски министар-претседник. Он се родио 1881 г. у Истанбулу. 1919 године је пратио Ататурка на историјском путовању у Анатолију, које је било предигра за промјену турског режима. 1921 године примио је ресор министарства здравља, а доцније је постао министар унутрашњих дјела. Послије Ататуркове смрти повратио му је нови претседник републике мандат да образује кабинет.

Леши министра претседника је балзмован у градској болници. Данас ће он бити превезан у Анкару, гдје ће се обавијати свечана сахрана.

Министар иностраних дјела Сараоглу је добио мандат да образује нову владу.

УСПЈЕСИ ОСОВИНСКИХ СНАГА

Напредовање на свим дјеловима Источног фронта

Одбијени су сви прогунпади у Египту

Италијански билтен Бр. 770 од 7 јула 1942. — XX

Главни стан италијанских наоружаних снага јавља:

Током скоба локалног каракиера, у зони Ел Аламејина, разорено је неколико невријашељских борних кола. Ваздухопловство Осовине се успјешно одупрло дјелатности британске авиације, тађајући противничке концепције блиндираних сређивача и штурца. Девет британских авиона сручило се на земљу, а 10 7 у двобојима са немачким ловцима а два акцијом прошивањевске одбране.

Током напада на Тобрук и Бенгази, који нијесу проузроковали аналику штурца, изгубило је британско ваздухопловство још два апарата. Сазнаје се да је у Бенгазију дојоје мртвих и неколико рањених међу савановиштво.

Наши ваздухопловци одреду су обновом извршили наредбом Микабу, те су ушћали у велике његове уређаје и унишћили немачки ловци из пратње у ваздуху и многобројним борним авионима Осовина, док је још одбрана успјешно један наш бомбардер италијанског сисао од напада многобројних Ситшјајера. Из ваздухопловних операција изведених током дана нијесу се вршила шри наша авиона.

Италијански билтен Бр. 771 од 8 јула 1942. — XX

Главни стан италијанских наоружаних снага јавља:

На египћанском фронту смјеста је одбијен један јаки невријашељски напад, при чему је противнички преардио зубиште. У акцијама од прошлх дана разорено је 35 борних и блиндираних кола. Ухваћени су многобројни заробљеници. Интензивна обострана ваздухопловна акћивност. Ваздухопловство Осовине је помогло копнене борбе, све бомбардовало и мишћисало невријашељске колоне, извршило многобројне војске. У одштаном двобоју има оборено је девет немалких авиона.

Италијанско-немачке формације су обновом бомбардована ваздушно-поморска база на острву Мидиш и задата британском ваздухопловству у бишак од 14 апарата. Из ратних операција није се током дана вршило 3 наша авиона. Од авиона, која су током посљедњих дана били објављени као изгубљени, два су се вршила у своје базе.

Невријашељ је у ноћи на 8 јула бацно неколико бомби у околини Месине и Ређо Калабрије. Није било ни жршава ни шћеша.

Један бришански авион, дођожен од прошивањевске артиљерије, сирвоишћо се у пламену близу Сан Рапери. Један објир и један подопцир из састава његове осаде спахени су и заробљени.

Бомбардовање Гибралтара

На аеродрому Гибралтара, који је недовољно добро припремио усљед напада италијанских бомбардера, наставља се низ ваздухопловних иницијатива. Јуче се подигао у лет један британски дивоборач, па се нешто доцније запалио и срушио.

Њемачки билтен од 7 јула 1942. — XX

Фирерс главни стан јавља:

Током нападавких операција на источноме фронту, претажени је Дон и освојена су доштројена индустријског града Воронежа. Кољачина заробљеника и вљичена неврсћано расће. Сломљени су невријашељски прошивачи. Само једна немачка оклојљена дивизија је сама разорила 71 борних кола. Моћне ваздухопловне формације су успјешно посредовале у копненим борбама и развиле смртносноне нападе на линије невријашељског снабдијевања. У поморској зони око Крима пошћевне је врхунаком једног ваздушног напада један совјетски брод одрћен за лана подморнице. У зони северно од Орјола поновио је невријашељске безустача своје нападе бацајући у борбу велику кољачину борних кола. У прошивачицима немачких штурца разорено је 22 борних кола. Жесточе борбе се настављају.

У Египћу су сломљени невријашељски напади извршени уз помоћ многобројних борних кола током бишће за Воложаје код Ел Аламејина. Током ових акција разорено је 5 и 6 јула 27 бришанских борних кола. Оборено је девети бришанских авиона. У источној дијелу Средоземног Мора пошћива је једна немачка подморница један брод од 1300 тона, који је вљовио у саставу једног конвоја под пратњом. Њемачке и италијанске ваздушне снаге бомбардовале су војне објекте на Малтти и обориле 15 немалких авиона.

Мјесте формације борбених авиона бомбардовале су ноћас, уз добру вљивљивост једну луку и индустријску зону на источној обали Бришаније. Запаљени су велики војскари.

Ванредни

Њемачки билтен од 7 јула 1942. — XX

Фирерс главни стан јавља:

Од 2 јула је у шћку једна велика операција ваздушно-поморских сила Рајха против англосаског пошћива за снабдијевање ућућеном Совјетском Савезу у водама између Сјеверног Пила и Шћивберена око 400 морских миља од северне норвешке обале.

Њемачки борбени апарати и подморнице навали су један велики американо-британски конвој у Северном Леденом Мору, па су га великом дијелом разорили. Конвој је обшћивао 38 транспортних бродова, најшварених аероплана, борних кољачина, мунџиријом и намирницама. Он је ишао за Архангелск под пратњом великих поморских јединица и многобројних коњипарашућера. У шћјеној сарађи између немачких поморских и ваздухопловних снага задани су невријашељ врло шћки губици. Њемачко ваздухопловство је пошћило једну велику северношћаву се у пламену близу Сан Рапери. Један објир и један подопцир из састава његове осаде спахени су и заробљени.

На аеродрому Гибралтара, који је недовољно добро припремио усљед напада италијанских бомбардера, наставља се низ ваздухопловних иницијатива. Јуче се подигао у лет један британски дивоборач, па се нешто доцније запалио и срушио.

НАШЕ СВЕТИЊЕ

Манастир Острог

Од Подгорине к Нишкн-ћу води уз ријеку Зету до-ста широк, диеп и раван коловозни пут до Данило-ва Града, те нешто даље иде помао узбрдице уз брдо Гарај, које остаје по лијевој страни, а с десне поада преко ријеке Зете виде се високе литице: Острошке греде. Усред њих бијели се горњи манастир Острог. При подножју О-строшких греда, испод Ри-жнице, наново извире ри-јека Зета, које понире у земљу под Планинином при-дну нишкнћког поља. Ов-де наново избија и теже кроз читаво Белопаулишко поље. Код Дукље се са-ставља са Морачом.

Више села Богетића, на селу више Планинице, од коловозног пута за Нишкн одваја се јелан крај и води манастиру Острогу тако, да свако може лако онамо доћи и колима и ау-томобилу.

У Острогу су два Ма-настира: Доњи и Горњи. Доњи је у равници, гра-внина је новије датума, са одликама готског сти-ла. Око њега има нешто манастирске својине: зе-мље и шума, а раније је била и школа. Изгледа да је Доњи манастир издан за подмирање потреба посјеткога манастира. Момћ Свеца: Светог Васи-лије у Горњем су Манастиру Острогу у њивоту, који се налази у једној при-родној пећини, велика претвореној у цркву. Прије неколико година пожар је снажно оштетио ћелију па је ре-нована.

У Црној Гори и у суседним краје-вима нема више светиње од Светога Василије. Иде се данима, па и босо, да се дође у Острог и са страхом и поштовањем приступа Свету и цели-вају његове свете мочи. Ред је, да се и од доњег манастира кроз густу шуму криветином и као змија вриједанним путем иде у горњи манастир Свецу — пјешце.

Горњи манастир је усред Острош-ких греда; над њим је усправна висо-ка литица, а и под њим је литица. Горњи манастир има толико простора, да се у њему може смјестити тек не-колико десетина људи.

Према црквици, у којој је њивот, из стања камена истиче вода. „Васили-јева водича“, како је народ назива. У свако доба године те воде има јед-нако и њу народ односи у бодана сво-јим кућама, да се болни умину и исцјеле.“ Острог је хамуљ народа из свих наших крајева. Побожни сви-јет доноси и прилаже разне поклоне, а добија за то: осефеног ума и хлеб, „Василијево водичу“ и друге свете ствари, што носи собом, чува као зе-ницу очију, да може из Острога до-сене ствари у своје дому и крају, према потреби, употребити као чу-дотворни lijek, кад му нешто боли, за-немогне или га снађе „ненадна“.

Св. Василије Острошки чудотворац

Св. Василије родио се у Поповом Пољу у Херцеговини 28 децембра 1610 год. од сиромашних али честитих и побожних родитеља: оца Петра Бу-ковића и матере Ане.

На крштењу добије име Стојан. Стојан је чегао за науком, те га родитељи опремили у Манастир За-валу, где је тада живио Стојанов стрци, калуђер Серафим Буковић. У Стојан научи књигу и вамошани се. Ка-слије пређе у Требињски манастир, где се вакалуђери и добије име Василије.

Вратиши се из манастира кајли, по-ваше у Попову. Ту — под именом

Горњи манастир

Око њивота Св. Василија се скупила велики број ходоцасника нарочито о Св. Василију 29 априла (12 маја) и о Петрову-дне 29 јуна (12 јула), али је највише свијета о Тројичину-дне (Ду-ховни), када је у Острогу велики црквени светковина.

(Алмазак — Шематизам)

BIBLIOTEKA

Манастир Острог олаћакан је и оскрнављен од стране комунистичких банка у јули 1941-42 године.

Од Доњег манастира и његових ко-нака претворили су болницу за појлу краву дружини. Поклани су и своји сву манастирску стоку: волове, краве, овце, свиње и пернату живину. Појели су све манастирске валде. Обљачкали посуде, друшке, ћилине, чаршаве, чак долачу за спаљивање њивота св. Ва-силија. У том послу спријечиле су их гранате из италијанских топова. Слу-чај је хтио да погину главни коловође. Остали безбожници нагубили су вољу да звезду своју богоухну намујеру.

Настао је манастира часни отац архимандрит Леонтије Митровић, два-десетогодишњи чувар наше велике светиње Острога, спријечен је био у вошењу своје узвишене дужности. Четрдесет дана провео је у пустињи у посту и молитви, баш као Христос, његов заштитник и учитељ.

Надамо се да ће се наћи богоудог-них поклоника наше Пабе и нашег ду-ховног чистилишта Острога, који ће помоћи да се манастир подигне на своју пређашњу висину, да опет по-стане извор окрепљења духа здравств-ног и прибежиште болесним и немоћним.

„рајнаа богомољца“ — он бјеше на-роду проповједник вере и морала, због чега га ваарзе домаћи Турци. Да сачува главу, он се уклони испред објести турске и пође у Св. Гору. На своје путу сврне у Пећ, где исприча тадањем патријарху Гаврилу патње и биједе српскога народа у Херцегови-ни, што их трпи од турских аулућара. Из Пећи крену право у Св. Гору и за-држа се у Неманијиној адуљбини Хи-лендару читаву годину дана. Отолен се Василије опет врати у Пећ, где га патријарх на Преображење 1651 год. рукоположи за архиепископа вахушко-

га и скендеријскога и даде му и син-ћелију на ту епархију.

Василије се из Пећи крене на пут у свој крај и Штани се у манастиру Трвдошу, одакле поче управљати сво-јом паством. Он се много старао о подмињању црква и школа па земи Херцегови. Правом апостолског рев-ношћу обављао је и поучавао свој народ и где год је могао, заштитио га је од бијезде и невоље. Због таквог свога рада постао је он Турцима три у оку, те се морао селити из Трвдоша. Сменили и по други пут да пође у Хилендар. На томе путу задржаше га Бијелопавлићи, који тада бјеху без сво-је црквеног поглавара. Василије је оста-о у њиховој средини и подигне неке ћелијеце у високи пећинама острош-ким. Наскоро га овде снађе и смрт. Он испусти свој светилски дух 29 априла 1671 год. Његово свето тијело буде сахрањено у горњој црквици. На његовом гробу су многи болни и не-моћни задобили исцјељење, а зато га је народ провао „чудотворцем“. На 17. маја 178 год итумал острошким Рафаило, усвој виђења и сину, нава-ди из земље целокупно тијело Св. Василија и положи га у њивот и пре-несе у његову црквицу Св. Ваведенија, где и данас целокупно почива.

Православна црква светкује његов спомен 29 априла.

(Алмазак — Шематизам)

Петровданска литија на Цетињу

Цетиње ће ове године Петровдан свечано прославити. Та прослава, ве-ана са традицијом и славном про-шлости овога историјскога града, па-да у једно, што обављано вријеме, али, срећом, у друго, у часовима када последице комунистичко-безбожничке акције у старој цркви, моралне, друштвене и културне обнове; када насилно додирну и црква и браћо не-книјери и њихови отаца. Светом Православном црквом сви и свако са правим вјерским смислом жељи и те-жи зајачу вјерности, душевног окрепљења, подмињању вјерског и на-ционалног духа.

Духовној служби на Петровдан служиле Његово Високопреосвеште-нство Митрополит црногорско-примо-рског Господина Јована — манастир-ског, Цетињског, Почетак у 8 сати. Послије сат литургије у 9:30 сати формираће се литија пред манастиром, коју ће у молитвеном ходу проћи кроз град.

По повратку, пред манастиром ће се читати Свето Јеванђеље.

Сви на молитву!

Сви у литију! Зове нас света црква наша!

Литија ће се формирати по овоме распореду:

Рипида, крст, баџи основне школе у два реда, уч. гимназије у два реда, црквици хор у два реда, рипида, икона Св. Богородице, црквица икона Св. Пе-тра Цет. црквици барјак, свештенство, Св. Јеванђеље носи протођакон, бак с дикријом, ђакон с кадоницом, архиепископ под небом.

Претседник цркв. општине, претси-Нац. одб., Национални одбор, чланови Епархијског савета, савет црквене општине, удружења, чиновништво, гра-ђанство и сељаци из околине.

Литија пролази овим улицама:

Испред манастира поред рељефа и дворске цркве;
Дворским тргом, испред Двора, по-ред угла куће Матановића;
Његошевом улицом поред биоскопа „Европа“, скреће у Бајову ул.;
Бајовом ул. испред палате Гувер-нерства;

Бајовом ул., из које улази у Њего-шевцу ул., поред Трговачке банке, ули-цом Новице Церовића, преко Масари-ковог трга до манастира;

Пред манастиром цетињским чита-ће Св. Јеванђеља. На јекстенијама од-говара црквени хор.

За вријеме поворке — литије звоне звона са свију цетињ. храмова. Моле се јерни да се држе реда и установ-љеног распореда.

Буџет Општине града Цетиња

Ових дана изашао је из штампе (Штампарија „Обод“, Цетиње 1942) преглед буџета Општине града Цети-ња, и то како буџета утрошеног у 1941, тако и предвиђеног за 1942 го-дину.

Цивилни делегат Општине града Цети-ња, потпуковник Г. Гвидо Рагоци, уз буџет, поднио је Њ. Е. Гуверниеру Црне Горе исцрпан извјештај, у коме је објаснио рад на састављању оп-штинског буџета и изложио економ-ско-финансиско стање главног града наше покрајине. У протеклим година-ма буџетирање града Цетиња трпило је дефицит, тако да је 1940 г. држава морала да одобри помоћ од 7,327.465 динара ради савирања пасиве. Састав-ити стање буџета утрошеног у 1941 и предвиђеног за 1942 годину био је скопачно са многим тешкоћама. Био је потребно „расвијетлити и разлучи-ти разноврсна буџетиранија и утврдити тачан садржај равних функција и ра-чуноводства управљаних од Општине, уставовивши за свако поједино фак-тичко стање прихода и расхода као и остварена пребацивања из фондова.“

„Неће бити недостојно високе тради-ције Рима — рекао је потпуковник г. Рагоци — ако се и у овом узбурк-ном периоду ишчекивања и у овим на-паћеним крајевима узамогне покарати какву је просвијетљена и дјелотворну цивилизацију донијела наша застава.“

Зато су у буџет за 1942 унјетле по-требне ставке за одржање уреда једне модерно уређене вароши, а тако исто и ставке за се поправу оно што је изазвао застој у 1941 години.

Према буџетском извјештају лични, материјални и други расходи за 1941 г. били су предвиђени на 1.438.665:53 лире, а утрошено је 1.517.233:43 лире. Међутим, за 1942 годину предвиђени су расходи у износу од 3.885.315:78 лира. Приходи, редовни са државном дотацијом, остварени су у прошлој год. у износу од 1.517.233:43, док је за 1942 годину предвиђено прихода 3.885.315:78 лира.

Расходи и приходи Електричне цен-трале стоје овако. За прошлу годину предвиђено је било расхода 440.823 лире, а утрошено је 563.008:51 лира, док су за 1942 годину предвиђени расходи од 1.301.765:36. Приходи за прошлу и ову годину уравниотежени су са расходима.

За Градски водовод било је 1941 предвиђено на име расхода 120.403:99, а утрошено је 116.051:53 лира док је за 1942 годину предвиђено на име расхо-да 408.800 лира. Приходи су уравни-отежени са расходима.

За Уред за исхрану за 1942 предви-ђени су расходи у износу од 6.025.000 лира. Са расходима су уравниотежени приходи.

Буџет са извјештајем писан је на нашем и на италијанском језику.

ЦРНОГОРСКИ БАНКА НА ЦЕТИЊИ

одржаће двадесетдевети редовни збор акционара дана 23 августа 1942 год. у 10 сати прије подне у банџиним про-сторима у Његовској улици број 110 са сљедећим дневним редом:

- 1) Избор перовоће и двојнице акцио-нара за оверу записника и бројне гласова;
- 2) Извјештај Управног одбора о раду и рачунима за 1941 годину;
- 3) Извјештај Надзорног одбора;
- 4) Давање разрешење Управном и Надзорном одбору за рад и рачуне у 1941 год.;
- 5) Предлог буџета личних и мате-ријалних издатака за 1942 год.;
- 6) Избор 5 чланова за Управни и 5 чланова за Надзорни одбор.

Акционари који желе присуствовати овом збору, дужни су да положе своје акције на друштвеној بلاгајни најка-сније до 17 августа 1942 године или код филијала и повјереница Црно-горске банке најкасније до 13 августа 1942 године.

УПРАВНИ ОДБОР

Успостављање реда и мира

Инспекционо путовање ђенерала г. Крста Поповића

У току 3 и 4 овог мјесеца ђенерал г. Крсто Поповић завршио је инспекционо путовање преко Ријеке Црнојевића за Вир Пазар—Бар—Петровац и Будву у сврху формирања војних јединица Црногорске мобилне војске, која ће служити за даље одржавање реда и мира.

На цијелом путу, у означеним мјестима и испуно, ђенерала Поповића дочекивале су масе грађана и сељака доцашње националне трупе и мјесне власти са лирјаним сипатњима и манифестацијама ђенералу Поповићу, Црној Гори и пријатељској Италији.

На Ријеци Црнојевић пошто се је поздравно са командантом Пресидија и пресламо му своју пратњу на челу са г. др Новицом Радовићем, ђенерал Поповић пошао је својом пратњом пред врату Болнице Краљиде Милене, где их је дочекала маса грађана и сељака Ријечке нахије са пресједишница националних трупа и мјесних власти. Окупљеном народу ђенерал Поповић је у једном дирљивом говору изложио трагедију коју је Црногорски народ проживио у комунистичкој револуцији, затим оправданост националне револуције која је успјешно завршена и најзад његову мисију за формирање сталних војних јединица, за даље одржање реда и поретка. На крају свога говора ђенерал Поповић позвао је присутне и пресрочно им да се искрено и одано ставе на расположење својим претстављеним црногорским официрима и талијанским командантима, како у формирању војних јединица тако и у даљем чувању реда и поретка у земљи, јер ће само тако омогућити ред, мир и даљу експанзију својега народа, а тиме ће и уједино олати и највеће принање благодарним жртвама црногорских националиста и Италијанских војника, који су нали у заједничкој борби за добро свих нас.

Говор ђенерала Поповића био је често прекидан узвицима одобравања, а завршен је поклицима: Живео ђенерал Поповић! Живео Црна Гора! Живео Италији!, док су многе присутне Црногорске плаћене револуције, са исто таквим одобравањем пропраћале у горама г. др. Новице Радовића и Јована Вујића.

Послије говора, ђенерал је прошао ров масу народа равагарајући са многим присутним па се затим опростио са свима.

Пошто је изадио упушта својим официрима за рад на организацији војних јединица, ђенерал Поповић опростио се са Командантом мјеста и војним и цивилним претставницима, па е наставио пут за Црмичку нахију.

На Вир Пазару ђенерала Поповића његову пратњу сачекала је маса рађана и сељака. Пошто је учинио посету Италијанском команданту и одржао ужи састанак са мјесним претставницима националних трупа и цивилних власти, ђенерал Поповић изишао је на градски трг и окупљеном зроду одржао говор у коме је такође изложио тужне услове наше народне заједнице у комунистичкој револуцији, дао принање националним жртвама благодарном окупатору који је тада-да обилаз притог у лудским и терријалним жртвама за спас Црногорског народа, и најзад предочио свој мисију за формирање Црногорских војних јединица у сврху даљег одржања реда и мира, што су Црмичани пропраћали са узвицима одобрања и манифестацијама ђенералу Поповићу, Црној Гори и Италији. Након што је изадио упуте својим официрима ђенерал Поповић се опростио са претставницима мјесних власти и присутнима; наставио пут за Бар и Приморје.

На путу за Бар у селу Бољевинама, ђенерала Поповића дочекао је велики број сељака и националиста под окупаторем, на челу са командантом чет који је ђенералу Поповићу поднио рапорт о стању у Црмичкој нахији, а војници

и сељаци приредили су бурне манифестације.

У Бару ђенерал Поповић посјетио је команданта Пресидија где су га сачекали и претставници мјесних власти на челу са пресједишником Националног одбора секретаром Набискуијеје госп. Фрањом Чермаком, са којима је провео дужи у разговору и закавао им званичну конференцију за сутра дан у 10 часова. У вече г. ђенерал Поповић и г. др. Радовић били су гости секретара г. Чермака. Сутра дан одржата је конференција на којој је председавао г. Чермак и којој је присуствовало мноштво Барана из Старог и Новог Бара и околине. На збору су говорили ђенерал Поповић, др. Н. Радовић и г. дон Чермак. Венерал Поповић је изложио присутнима циљ свога пута и уједино захвалио Баранима што су својим трудом сачували Бар и околину од трагичног потреса које су остали дјелови Црне Горе преживјели у комунистичкој револуцији. Др. Радовић у својме говору изразио је задовољство што види да се у овом крају издило манифестације љубав и соли међу људима, с обзиром да су овде у великом броју заступљене све три вјероисповијести. Г. секретар Чермак поздравно је ђенерала Поповића и његову пратњу, а затим је у једном бриљантном говору евроцаро историске добагаје у Црној Гори за последњу деценију побједила комунизам и што ће Црногорски народ и Црна Гора ути благонаклоно пријатељство и помоћ Италије и Сила Осовине поново стећи своје заслужно мјесто међу културним народима у Новој Европи. Даље је нагласио, да се Барани нао мјештава од Н. Радовић (поштом) завјештао слажу да ће они са своје стране учинити све да доприне даљем објашњавању и разјашњавању и најзад да се највеће добродјетели и пријатељи Црне Горе, Радовићима и њима, поштују и одобравањем, а ђенерал Поповићу опростио се са Баранима веома задовољан.

Исте такве конференције одржане су истог дана у Петровцу на Мору и Будви. У Будви ђенерал Поповић са својом пратњом учинио је прву посету команди Пресидије, одакле је са истим, појединим официрима и пресједишником општине г. Бановићем, учинио посету дјечем Оповравашишту, где га је дочекао око 100 малих дјечака у строју. Венерал Поповић је упутио дјечу неколико очинских савета, а др. Радовић одржао им је опширно предавање и изјавио им наду и жељу: да буду свијетли примери црногорске патристике омладине. Венерал Поповић је затим дао скромну новчану помоћ Оповравашишту, а један дјечак, уз заваљност својих другова предао је ђенералу Поповићу велики букет свијетлих свијета са црногорског Приморја. На растанку дјечаки су извели своје вјешбе и приредили бурне манифестације ђенералу Поповићу, Црној Гори и пријатељској Италији. Након посјете пресједињу општине ђенерал Поповић одржао је конференцију са црногорским официрима из Будве, изадио им упушта за рад на организацији војних јединица, а затим и шири састанак са грађанима Будве, који се на поласку по броју присутних претворио у јавни збор и завршио са спонтаним манифестацијама ђенералу Поповићу, Црној Гори и пријатељској Италији.

Обзиром да је ово прво инспекционо путовање и званична посјета ђенерала Поповића, иако је било временски ограничено, ђенерал Поповић на читавом путу био је срдљиво дочекан од својих официра и националних трупа и бројних грађана и сељака, како кроз Ријеку и Црмичку нахију тако и на читавом Приморју, а присутни на сваком збору највише су своју жељу, да их ђенерал Поповић што прије поново

Г. СТ. ПАШЕВ, професор

МОРАЛНО УЧЕЊЕ ИСУСА ХРИСТА

Преживљавамо дубоку и свестрану кризу. Она је у исто вријеме и политичко-социјална, и економска и религиозно-морална. И ради тога је крајње судбоносна. Опште незадовољство са животом и његовим залагама поколебало је, може се сјмело рећи, цио свијет. На све стране искрсавају буне против старог уређења живота и скоро против свих завјета историје, вредности и идеала. Траже се и предлажу нови путеви и нови животни идеали. Води се једна огорчена борба. И, што је нарочито важно, та се борба води на многим мјестима под заставом ослобођења од религије уопште, а нарочито од Хришћанства.

Хришћанско религиозно-морално свијест је збуњена. Како да се објасни та огорченост нових идеолошких покрета против Исуса Христа и Његовог спасоносног дјела? Зар Он сам није одржао ослобођење човјека од јарма бријеха и уздицање његово до богоуспојности? Зар није позвао све уморне и натворене на мир и основао своју цркву на тако тврдом камену, да дој им наклена врата не могу одолети? Да се није првацио Христос? Или да човјечанство, које му је позверовало, није преварено у налама? Крива, која је обухватила цио свијет и која је створила вјерна и огорчене борбе, није уперена само против Хришћанства, него се чак утриједила унутра, у њему. Како ће се преживјети та криза? Каквим нас последницама она води и чеља, може ли ван религије и Хришћанства наступити нови живот, који би се родити нови

Говорим о својим идејама ове криве може се допустити, да је Хришћанство нежељено, да је учинило што је могло да учини у животу и да је сада, у овој борби новог времена, сићма са историске поворнице, да би направило мјеста нечему непотпунијем што је крајњи ступа? Или је нежељено Исус Христов не одогао или овог разлога: закована у земљу своје тајне, а Исус Христов не одогао да јој се одузме војство и препоручијетелска улога у животу и да се уступи идућим идејним покретима, који себи постављају за циљ, да преурде живот на новим начелима? Или, можда, није истина ни прво, као што ни друго искирно не објашњава историски процес живота који се развио под утицајем Хришћанства. Онда допустимо да је Хришћанство, противно свима супротностима, противно огорченој борби која се води против њега, у основи својој недовољно сачувало бојанску и спасоносну силу, која је једина у могућности да одржи људе и да их води остварењу постављеног идеала — савршенства и богоуспојности.

Христово је учење довољно универзално и узвишено, да би се могло, да је одиграо своју историску улогу. Ово само имади прилике да утврдио на другом мјесту и сада нећемо повлађати оно што је само речено. Истина је да нијесу у историском животном процесу све истине Христове учења правилно откривене и предате. Многи су таланти истина заковани у земљу, и у многим односима, и вођи и вођени нијесу били овјерени објашњавањем Божанском благодаљу и љубављу; многе су измјене учињене у вјечној истини, многа најдавања Христа за сребрине од стране људи у

лажној култури. И ради тога је сам историски процес, који није био потпуно обузет духом Христовим, дао антихришћанске појаве: насиље, свијеност и неправду у односима милиона људских бића, која жуле за правдом, истином и колоског социјалним животом. Али та тако негативна појава не говори о немоћи самога Хришћанства, већ о веома великој разноводности људи према добру, огреглих у својим грјеховним тежњама, потпомогутих утицајем претхришћанских идеја и тежња које прожимају нашу културу, прасвету, философију и науку.

Христова ће наука остати непресушан извор благодатних средстава за препород живота и спасење човјека. Христова личност и Његово дјело биће за вјечна времена они покретачи, који ће удахнути љубав и благодат у животне односе људи. Постараћемо се да ту истину откријемо, као и да покажемо непоколебљиве основе једног моралног учења, које у себи садржи не само неискрпне могућности за изградњу личних и друштвених идеала, него која је и једино решење вјечних и животних питања.

Христос није само религиозни учитељ, а не може само са те стране да се посматра Хришћанство. Упоредо са религиозним истинама Исус Христос је показао и открио својим ученицима и свијету осове једног узвишеног моралног учења, какво није могло да га ни један мудрац свијета, које остаје и данас ненадмашно. Још више — ово је морално учење било потпуно остварено у животу и раду Исуса Христа. Оно није теорија, већ живот.

Личност Исуса Христа и Његов живот, упоредо с његовим религиозно-моралним учењем, су моћне силе, које су напајале и напajaју душе и срца људи том вјечном и животворном енергијом, која је једина у стању да препоробљава и спасава оне који страдају, да открива нове идеале онима који су изгубили пут у животу и да огува вјеру и наду онима који су огрегли у очајану и заблудата овога свијета. Те су силе некад побједила невјаштоство и данас се боре са људским религиозним заблудата. Оне су преобразиле старог човјека у новог. Оне су, у прошлости, као што ће и у будућности, упрок свеми, обузматити душе људи, да би их мишупљале на каици грјеха и новог помрачења, да би продужили процес спасења, без нијег извршена губи свој смисао не само оваллоћене Сина Божјег, него и човјечиј живот.

(Превод Б. С. Булавићкоја, професора)

Античка мудрост

— Мисли и вјерске стварах Грка и Римљана —

Није много боље ишао од ништа.

Демокрит (460-370 пр. Х.)

По земљи ишаху многе љаве без вјашта, толе руке без рамена малаху ама — Шама, а саже очи без чела наококо љубудаша. Поједени уовиш љубаш, Шрећети да се слоје.

Емелодокле

На каснујети Божју мисао: он љуборне дошљава Божњу колоселу, а таде Бошчава крашко и довршо.

Софокле (496-406 пр. Х.)

Како би јувшеш саво своје дуне на зрте каиови би шрећиници, узрво би се разорозао.

Овидије (43 пр. Х. до 17 пр. Х.)

Као што се слашко слашкото вјашта, Шако јорко Шрећко јорко, Шрећко жорко Шрећко, а вјело шде на вјело.

Емелодокле

Мошашта је добра а вришћоти се, али Шреба и руке вошћани, као се бошви вришћиво у домок.

Хипократ (460-370 пр. Х.)

Чудовашта је вришото, она шма вјучо Арбаши Арбаши вришото.

Ксенофонт

Ако је Шо бошвишма мисао, шма и буре.

Плато (429-347 пр. Х.)

Американци и Ирска

Има већ, ето, скоро пола године од када су се војници сјеверноамеричког експедиционог корпуса искрцали на ирској територији, противно вољи Ирске, кршећи на тај начин њена права слободне државе. Током ових шест месеци су безброј пута до нас допирале вјести о разним инцидентима до којих је долазило између тих тобоже пријатељских, а уствари окупаторских трупа и слободољубивог и патриотског ирског народа. Ти гласови, који у последње вријеме постају нарочито чести, васлуђују да бацимо мало ближи поглед на оно што се абива у том крају.

Док цијели југ острва, који данас има 2.900.000 становника, скоро искључиво припада ирској раси и католичкој вјери (има свега 200.000 протестаната, већином енглеског поријекла), шест провинција сјеверне Ирске, тако званог Улстера (где су се управо и смјестиле сјеверноамеричке окупаторске трупе) су већином протестанске (имају 800.000 протестаната од укупно 1.300.000 становника), а потичу од шкотских и енглеских колона заснованих системом тако званих „платнака“ прије Краља Јакоба I и доцнијих од Кромвелла. Земљишта католичких старосједница су била експроприсана и прешла су у посјед новонакрцаних, па се на тај начин створило апсолутно протестантско и противрочно друштво на сјеверу острва, које је увијек представљало тешку препреку за интегрално ријешење ирског питања.

Када је Гледстон објавио разне своје пројекте о ирском Хом Рулу, пружили су протестантски становници Улстера огорчени отпор уз помоћ велике енглеског народа, учинивши на тај начин то да су Гледстонови пројекти ријешења ирскога питања пропали. У доцнијим пројектима настојало се водити рачуна о жељама Улстера, а када је 1921 година, последње дуге и жестоке ирске побуне против британског режима, био закључен мировни уговор између лондонске и онда још неелегалне дублинске владе, који је давао широку унутрашњу аутономију, било је Улустеру допуштено да остане по страни, да сачува свој сопствени парламент са ограниченом моћи и да буде представљен у Вестминистру.

Али Ирици слободне државе, која је затим добила име Еире са скоро потпуном независношћу, нијесу никада престајали енергично тражити да се јединство острва потпуно оствари проширењем такође и на Улустер. Ово питање има надале важну економску подлогу, будући да Улустер индустријски најразвијенији дио Ирске који поседује велика бродоградилница и многобројне текстилне фабрике.

Оно што чини сукоб најогорченијим, то је систематско прогањено којењу из 35% јака католичка мањина (око 150.000) улустерског становништва. Улустерски протестанти су страшни фанатици и држе католике у стану апсолутне потиснутости; овј су искључени од скоро свих јавних дужности, а често не могу да нађу нити неко приватно запослење.

Након што је избио садашњи рат, у којему је Ирска објавила своју неутралност, почео је положај Улустера стално ићи на горе. Многе хиљаде католика биле су ухапшене под једноставном сумњом да су „неојачани“ или да повољно гледају на анексију Улустера Ирском. Држани су дуго времена без процеса у затворима, а да се против њих чак и није донјела никаква одређена оптужба. При томе су били изгубили најважније поступке. У њиховим кућама се врше непријатни претреси у потрави за сакривени оружје. Све то изазове улустерски протестанти, али уз непосредно охрабривање и помоћ лондонске владе. Поред већ отпунштених католика изабачено је од почетка рата из службе још много хиљада њих, а одбијање изданава помоћи за незапо-

слене били су католички радници приписани да у потрави за радом поју у британској фабрике муниције, где су многи од њих постали жртве њемачких ваздушних напада.

Поред редовне полиције створен је у Улустеру и следећи корпус политичке полиције који функционира исто као и ГПУ, а који има задатак да врши надзор над католичком манахином. Број ових агената износи сада 50.000 на укупно становништво од 1.300.000, то јест долази петорица на сваких 130 становника, а ако бројимо само католике којима се ти агенти инају скоро искључиво бавити, дође један агент на сваких 8 лица.

Присутством американских трупа у Улустеру ствари су се још знатно погоршале, а погоршавају се и надале. Ирцима на Ирску да напусти своје неутралност постаје све јачи, а Американици чине све могуће у том смислу. Чињеница да Даблин још увијек упуорно одржава свој став дозвољава наслућивати понављање ситуације сличне оној која се већ одиграла у Ираку и Ирану.

Само један апсолутистички деспот као што је Франклин Делано Рузвелт могао је да донесе одлуку отпремања својих армија у Ирску за потпомагање британске тираније, јер се у Сједињеним Државама налазе многи милиони грађана ирског поријекла, који су увијек били ентузијастични заточници потпуног ослобођења Ирске од енглеског Јарма, и они су потпомагали американску политику непријатељски расположену према Великој Британији. Надале они потпуно дијеле Је Валерине назове о неопходности јединења цијелога острва под влашћу независне владе Еира, а многи милиони Американаца, који нијесу ирскога поријекла, а нарочито 20.000.000 (рачунајући ту и Ирце), симпатизи са ирским тешкама. Ако би Рузвелт и не напустио одржавање мишљења и ставова својих поданика (не може их се назвати Даблинцима), он никада би се могао да однесе одлуку такве врсте. Преостaje да се види какве ће последице и какву реакцију ће све то са вријемом изазвати како у Сједињеним Државама тако и у Ирској: Винстон Черчиллов улагавање пред Рузвелтом не може изазвати никакво одушељење сјеверно-американских војника — једино што то можда показује нови ток процеса апсорбирања Велике Британије од стране Сједињених Држава. Овај процес се одија већ добар комад вријемца у британским колонијама на Англима, у Канади, Гвијани, Аустралији, па и Индији. Прије или доцније мораће се развити и на самом британском острву, па је можда искрцавање сјеверно-америчких трупа у Улустеру означавало почетак тога. На 1811 године усваја прву претпоставку се девету државу сјеверно-американског савеза?

Горна признања Рајтера

Доникси агенције Рајтер је навео да је британско ваздухопловство током мјесеца јуна изгубило 422 апарата, док је озбишничко ваздухопловство, овет геме његовог тврдиш, изгубило 318 авиона. Ова вјест је изазвала велики утисак, будући да када сам Рајтер пријавио да је Енглеска изгубила преко 100 апарата више од Осовине, то треба да значи да је разлика још далеко већа.

Штрајн у Египту

Према вјестима које су стигле из Каира, избио је велики штрајк, који је парализовао египатску индустрију. Обзиром на текућу ситуацију објавио је министар рада ултиматум радницима, позивајући их да се поново прихвате посла у року од 2 дана у противном случају пријети најстрожијим мјерама.

ИЗ ПРАВНЕ ТЕОРИЈЕ И ПРАКСЕ

У ПРЕТПОСТАВКЕ У НАСЉЕЂУ

У писаном праву Црне Горе није предвиђен случај коморијената. Па ипак, не смије се тврдити да он код нас не постоји. Сем неколико прописа у Даниловом законнику, наслједно право Црне Горе је обичајно. Али и судска пракса, рашељајући конкретне правне случајеве, довија се и проналази правила за каузе за које не постоји писани или обичајни пропис. И случај коморијената, у недостатку писаних или обичајних одредаба које га регулишу, морао је бити предмет судског проналажења правног правила, проналажења које се врши на основу општег правног знања.

Случај коморијената долази у обзир у области наслједног права, и то у првом реду тестаментарног. Да неко наслједи оставштину, треба да га преживи. То је *conditio sine qua non*. Наслједник мора преживјети оставштину, да би ваостваштина пријешла на њега. То је редован случај и то је сасвим природно. Али, што ће бити ако у једној животниј опасности — рецимо, приликом неког бродолома, рата, епидемије, поплаве, — без обзира на вријемско трајање њено, изгубе живот оставитељ (лексујус) и презумирани наслједник? Ту се не зна ко је од њих двојице раније умро: оставитељ или презумирани наслједник. Не само што се то не зна, него и не може се тачно сазнати. Узалудни би били сви напори у том циљу, а често би и штетно било искрцавање те временске релације, јер би то, у извесним приликама, коштало много времена, услед чега би трпјели интереси заинтересованих лица. Да се доскоро по немогућности, одијева тешкоћа, проналажења истине, — једну од тих временске релације, — припојило једној логичкој конструкцији, — једном просјеку, помоћу којег се дође једну фактичку правину, — један наслједном каузу. Та логичка конструкција јесте случај коморијената. Он је ушао из римског права у савремено право. Према језуитима се није није оставитељ и презумирани наслједник — изгубивши живот у истој трајној, релативној опасности, — умрли истовремено, већ је лице које има слабије физичке кондиције раније подлегло смрти него лице са јачим кондицијама.

Као што се види, случај коморијената садржи двије компоненте, двије претпоставке. По једној, лица релациона у погледу насљеба у истој животниј опасности умру истовремено; по другој, млађе лице више живи него старије, или мушко лице више живи него женско. Пра је претпоставка истовремености смрти, а друга је претпоставка надживљености.

Аустријски грађански законик из 1811 године усваја прву претпоставку из случаја коморијената. Он сматра да ће оставитељ и презумирани наслједник, који изгубе живот у истој животниј опасности, умријети у истом тренутку. Према томе, презумирани наслједник није преживио оставштину, те лице које би хтјело да посредством презумираног наслједника узме какво право у погледу ваостваштине, не би могло да то право оствари. Напр.: Лице А тестаментом је одредило лице Б за наслједника целокупне своје имовине. Оба лица погину приликом једног бродолома. Син лица Б појављује се пред судом, у, и конкуренцији са другим компонентама, тражи да му се, као сину тестаментом одређеног наслједника, додијели оставштинева имовина. По аустријском грађанском законнику, суд ће одбити сина лица Б од насљеба, јер лице Б, умријевши истовремено са лицем А, својим завјештаством, није преживио свога оставитеља и, према томе, није ни постало наслједник, т. ј. на њега као правног титулара није пријешла имовина лица А. Син лица Б, дакле, не може да наслједи од свога оца оно што овај лице имао.

Савремени европски грађански законик радије усвајају претпоставку надживљености. Она више одговара практичним потребама и боље задовољава не само социјалне интересе него и осјећање правичности. Занимљиво је да српски грађански законик из 1844 године, мако је — сем малих изузетака — компилација аустријског грађанског законика, усваја у својем § 51 претпоставку надживљености. Ако у једној животниј опасности умру лица релациона у погледу насљеба, па се тачно не зна у којем тренутку лице умрло, сматраће се да је млађе лице живјело него старије, а мушко лице него женско. Као што се види, претпоставка надживљености у нашем праву има два критеријума, а то су старост и пол. Ако се ради о лицима истога пола, онда је лако ријешити питање које је од њих раније умрло. Ту је одговор прост: млађе лице је дуже живјело него старије. Међутим, ако се ради о лицима разног пола, проста примјена критеријума старости довели би до забуне. Ма да ово питање у поменутом законнику није пречишћено, али у пракси преовлађује мишљење да се у случају коморијената лица разног пола узима да је мушко лице дуже живјело него женско, без обзира на доба старости тих лица. То је мишљење касационог судије г. Лаза Урошевића.

Претпоставка надживљености, која није добро стилизована у § 51 срп. грађ. законика, гласила би овако: Од лица која су умрла у истој животниј опасности, а да се не знају или је врло тешко сазнати тачне тренутке њихове смрти, сматра се да је млађе дуже живјело него старије ако су истога пола, или да је мушко лице дуже живјело него женско без обзира на њихову старост.

Узмимо један примјер за лица истога пола. Свештеник А, који има 50 година, завјештао је офирцу Б, који има 30 година, своје имање. Оба лица погину приликом једне поплаве. Син офирца Б тражи од суда да му додијели у насљеба имање свештеника А. Суд му га додијелује, јер се сматра да је офирцу Б, као млађи по годинама, преживио свештеника А, као старијег по годинама. Узмимо један примјер за лица разног пола. У једном бродолому најбоше смрт оца и његова удата ћерка. Њен син тражи од суда да му додијели имање његовог дједа, мајиног оца. Суд га, само са тога основица, одбија, јер његова мајка, погинувши у истој животниј опасности са својим оцем, није преживјела свога оца, па и није могла да га наслједи. Наравно, у случају репрезентације у насљебу гледе коморијената разног пола може да се донесе и другаче решење. Али то је друго питање.

Као што се види, објие претпоставке из случаја коморијената су веома важне у наслједном праву. Важно је рачистити појам животне опасности која служи као основа за пријену поменутих претпоставки. Свака животна опасност, наравно, не долази у обзир, већ само она која по својој природи и својим последицама, не пружа могућности да се временске релације утврде.

Наслједно право Црне Горе усваја претпоставку надживљености, јер она боље одговара нашим приликама и неопходнија је за поимање савремених правника, како теоретичара тако и практичара.

Правник

Јесте ли се одаввали елелу Националног покрета и апи новчани прилог онако и оно-лико, како и колико се то од Вас очекује?

Наша је света дружност да помогнемо породице националних бораца.

ДНЕВНЕ ВИЈЕСТИ

Испити врелости на Цетињу завршени

Испитни одбор у потпуном саставу савошито је кандидатима у сриједу последице подне резултат испита врелости.

Ови су редовни ученици осмог разреда гимназије положили испит врелости и стекли право да даље школовања на универзитету:

- 1) Рајнаја Војислав, син Михаила, директора Учитељске школе у пензији — ослобођен од полагања усменог испита;
- 2) Поповић Бранка, кћи пок. Луке, управника царинарнице — ослобођена полагања усменог испита;
- 3) Бескович Радамил, кћи Сима, чиновника Хилотекарне банке;
- 4) Милошевић Сретен, син Ника, пензионера;
- 5) Милошевић Милутин, син Ника, пензионера;

Одбијене: на три мјесца једна кандидаткиња из српског језика, а на годину двије кандидаткиње.

Од дванаест кандидата који су као приватни ученици положили осми разред, проглашени су врелости:

- 1) Војвођин Јелена, кћи Бошка, адвоката;
- 2) Добричанин Добривоје, син Мирослава, адвоката;
- 3) Лаазаревић Љубомир, син Божа, пензионера.

Одбијене: на три мјесца седам кандидата, и то један из италијанског језика, један из опште историје с географијом, и пет из математике, а на годину два кандидата.

Према овоме од двадесет пријављених кандидата за испит положило осам, одбијено на три мјесца осам, а пало на годину четири.

Имак штедите воду!

Није прошло ни пуних десет дана од кад смо, са срећом, добили воду из Подгора, а већ је наша општина управа присиљена да скрати врјеме води и да омењене грађанство на овакву штедњу.

Треба да смо начисто са чињеницом да воде има довољно и да нам не треба страховати да ће мањкати, али не треба заборавити да је данас Цетиње више него дуплирано и да је дотрпљива воде огромна, те кад би је пустили на воду снажне, брао би се одијелали и пуни милионски резервоари.

Ми а са наше стране позивамо грађанство да безопходно не пусти ни кап воде, да за прање и чишћење употребљава по могућности бунарску воду, и да се већ једном почнема наизмавати на разумну штедњу уопште, не само воде, него и новца, и хране и свега другог, јер лијепо каже наша пословица: „Штеди с врха котла, јер кад дође до дна, не вриједи ти више ни штедети!“

Будите само мирни, воде има доста, и неће мањкати, ако је будемо разумно трошили.

МАЛИ ОГЛАСИ

Свједочанство о свршеном разреду основне школе у Пљевљима изгубио ми, те га овим оглашава за неважеће.

3 Селимовић Лушо, из Пљеваља

Моју личну легитимацију издату од стране општине Пљеваљске код бр. 21 изгубио сам, те је овиме оглашава за неважећу.

Јовица Јоса Милашевић кафенија — Пљеваља

Моје свједочанство о свршеном трећем разреду гимназије у Подгорици 1940/41 бр. 34 изгубио сам, те га овиме проглашава неважећим.

Василија П. Поповић сарњених учених III разр. гимназије Беога Брдо-Пилери

Продајем на слободу руже куку у парку „Буба Ненадовића бр. 13.

За услове обратити се власнику куће Станки Златковић.

3—3 Ставо Хајдуковић Бајова улица бр. 110.

ЛЕНЦИЈЕ ИЗ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА

Ријечи:

Dormire — спавати; sentire — осјећати; fuggire — бјегати; partire — отпутовати; seguire — слједовати; lasciare — оставити; ubbidire (—isco) покоравати се; punire (—isco) казнити; combattere — борити се; rispondere a — одговорити; spedire (—isco) послати; girare (—isco) измијичити, одвратити; applaudire (—isco) одобравати; progredire (—isco) напредовати; zittire (—isco) шикати; abbellire (—isco) улепшати; riverire (—isco) поздравити; preferire (—isco) претпостављати; restituire (—isco) повратити; fiorire (—isco) цвјетати; arricchire (—isco) обогатити се; gradire (—isco) изволети; capire (—isco) l'italiano — разумјети италијански; favorire (—isco) подхранивати, имати доброту; difendere — бранити, штити; morire — умријети; fischiare — звиждати; accettare — примити; onorare di — почастити; la proposta — предлог; la casa di commercio — трговачка кућа; la ferita — рана; il dolore — бол; il petto — груди; soddisfatto — задовољан; l'ardore m. — жештина; la patria — отаџбина; l'impiego — мјесто, звање, служба; il vigiliacco — подоа; distintamente — разговетно, одлично; i sensi — чула; la stima — поштовање; distinto — одличан; all'estero — у иностранство (у); ho finito — свршио сам, готов сам.

Вадатак 59

Capisco questa donna? No, io non la capisco; mi pare che parli il dialetto siciliano. Questo giovinetto non studia con ardore, non legge buoni libri e non progredisce negli studi. Il cane è il simbolo della fedeltà; esso ubbidisce; quando sente di aver fatto d'li male, lecca persino la mano che lo punisce. Restituisci presto i libri al tuo compagno di scuola! Desidero che tu restituisca la visita al tuo collega. Ai primi di luglio partirò per i bacchi di Montecatini. Spedisci a suo fratello le cose che egli desidera. Spero che ella accetterà la mia proposta. La (sua) riverisco distintamente. Mi (me) onori di una risposta e gradisca i sensi della mia distinzione. Il lavoro è la vita. Gli italiani amano molto la musica e il teatro; quando sono soddisfatti applaudiscono (или applaudo) e quando non lo sono, zittiscono e fischiano. La fortuna non arricchisce gli ignoranti e non favorisce i vigliacchi.

Вадатак 60

Службени нашој земљи, ми служимо и себи. Јесте ли разумјели овог господина? Не он говори сувисле брзо. Ја разумијем кад год говори латано. Ја ћу бити срећан кад будем науко италијански. Војник брани своју отаџбину. У последњем рату бјеше погинуло на хиљаде војника борећи се за своју отаџбину. Ја ћу ићи издубег мјесца у Шпанију да учим шапанолици. Имајте доброту одговорити на моје писмо. Јесте ли свршили свој посао? Да, ја сам готов.

Ове замијенице имају своју потпуно деклинацију:

Прво лице:		Женски род	
<i>Singolare.</i>	<i>Plurale.</i>	Lei, ella, она	Logo, оне
Io, ја	Noi, ми	di lei, ње	di logo, њих, их
di me, мене, ме	di noi нас	a lei, њој, јој	a logo, њима, им
a me, мени, ми	a noi нама, нам	lei, њу, ју	logo, њих, их
me, мене	noi нас	da lei, од ње	da logo, од њих
da me, од мене	da noi од нас		код ње код њих
Друго лице:		Еlla или lei се употребљава такође кад се из уचितости говори једном лицу директно.	
Tu, ти	Voi, ви	За ова броја и сва три рода:	
di te, тебе	di voi, вас	Non.	
a te, теби, те	a voi, вама, вам	Gen. di sé, о себи	
te, тебе	voi, вас	Dat. a sé, себи	
da te, код тебе	da voi, од вас	Acc. sé, себе, се	
	код вас	Abl. da sé, од себе	

Треће лице:

Мушки и средњи род	
Lui, egli, он, оно	Logo, они, она
di lui, њега, га	di logo, њих, их
a lui, њему, му	a logo, њима, им
lui, њега, га	logo, они, она
da lui, од њега	da logo, од њих
код њега	код њих

Напад на Пљевља

Данас, након многих мјесеци, могуће је да се потјетице појединости битке која се првог децембра 1941 год. одиграла у Пљевљима. У битци су са једне стране учествовали одреди „Пустерија“ а са друге једна група од 12 партизанских батаљона, а одиграла се у Пљевљима, духовној пријестоници Санџака. Град је опкољен са три стране низом бречуљака. На једном од тих бречуљака у близини градског центра налази се једна утара. Око 3 сата ујутро на дан 1 децембра развили су побуњеници свој напад. Град је бранио један баталон Алпинца, једна мерверска чета, двије батерије алпинске артиљерије и одреди нижијераца. У Пљевљима се налазила такође и Команда дивизије. Комunistички марш изведен је у појединим групама уз велику тајност. У ноћи 30 новембра опколило је Пљевље 8 партизанских батаљона; других четири је блокирало цесте које воде у град. Борба је увела ванредно жестоки карактер, међу експлозивна артиљеријска оружја и мервера и добовањем митраласа.

Сви италијански одреди били су бачени у борбу. Такође и мале извојене групе, интендантски војници и т.д. борили су се врло жестоко. Побуњеници су опколили и извојени поједине одреде. Команда 11 батаљона је била опкољена. Команда 5 артиљеријског пука и Команда дивизије биле су у близини збојене од комунистичких маса. Тврђава је била изгубљена. Побуњеници су били запосјели болницу, затворе и многе официрске станове. Снажни јуриш је био извршен на кућу у којој је стамовао генерал, и то пет пута, да би се бранили послани и неколико харџинаца. Са сјеверног краја је траг у тамну. Сауда се не може рећи да је вода надахнуто крајем изгубљена, су од времена нападали на њу жестоке противнападнице. Ова је било нападачима на руку. Митраласи су напале артиљерију. Артиљерија су бранили оружје ручним бомбама и у жестоком борбама прса у прса. Када су нападачи били одијени дошао је топови опет пуцати.

Када се дигло сунце, ситуација се променила. Алпинци су прешли у противнапад те су, подијеже жестоког напада са ручним бомбама, поново освојили тврђаву. Комунисти су се надали у бјегство. Многи су остали заграђени у кућама, те је током цијелога дана бијесна борба. Посљедњи отпор је био слољен 2 децембра увече, те су комунисти претрјели врло велике губитке. Сауда су лежали лешови. Сами побуњеници су извели ту битку доцније „Пљевљалским поразом.“ Командант Алпинске дивизије „Пустерија“ учество је јуначким трупама прокламицију, у којој је рекао: „Алпинци, упиши влатним словима у књигу твојега живота дан 1 децембра. Тога дана смо се заста борили на живот и смрт, и само благодарети твојој храбрости, Алпинце, нијесмо данас сви ми, и генерал и војници покојни.“

Азија на прагу нове величине

На прагу великих међуконтиненталних сукоба 1942 године чује се са Истока органски глас једног огромног континента који се бори за свој историјски егзистенцију. Глас поробљене Азије, која тражи да катаклизма старог егзистенцијског свијета буде сванутак његовог препорода.

Азија зајакчева у овој свјетској крви право да поново постане историјски континент, а да коначно већ престане са играњем недостојне улоге колонијалног континента. Тумач те континенталне воље је Јапан, који има све услове за ову високу репрезентативну и директивну функцију, будући да је једини азијски народ, који је одбио да постане колонија, и који је гигантским напорима успио да одврати од своје главе страховито проклетство.

Друга заслуга Јапана је та, да се није хтио успавати на лаворима својих успеха, те да је схватио како ће његова независност неизбежно бити у највећој опасности све док не буде постигано извјесни војни, државни, индустријски и финансијски потенцијал, са којим ће моћи да се огледа са ма којим противником.

Трећа заслуга је Јапана та, да је он прастички примјером показао да су азијски народи у своју потпуно способни да се изједначе са западним. Четврта заслуга Јапана лежи у томе да се није егзистенцијски ограничио са својим националним успјехом, и да га није искористио једноставно за то да би себи приграбио континентално царство. Јапан је увео духовни и историјски пут препорода цијелог азијског континента. Након што је Токио створио Манџуку, позвао је Кину да пође историјском стаом, пробудио је Тајландију и Бирму, лупа на капије Индије, повизајући је да стргне са себе вјековне ропске ланце.

Токио је потенирао глас цијеле Азије, која се буди из вјековног летаргичног сна. Сада се велики догађаји остварује. Нема запреке која би могла да заустави то постојано зрјање, по постављеном привредно-политичком програму.

Не вјеровати у будућност Азије и у капацитет азијских народа значи заборити очн пред величанственом војном, која сјај између Фуџијане и Хималаја, као вјесник чаробног и новог препорода тог огромног дијела чољанства.

Позив

за XII редовну Гласну годишњу скупштину

Трговачка банка — Цетиње оглашава, сходно наредби Гувернерства за Црну Гору бр. 276 од 30 априла 1942 г., своју редовну двадесету годишњу Скупштину на дан 16 августа 1942 г. у 9 сати прјече попу у банџини просторијама, са овим

- 1. Избор дјеловода за вођење записника;
- 2. Избор тројне акционара за ојеру скупштинског записника;
- 3. Извештај Управног одбора о раду у 1941 години;
- 4. Извештај Надзорног одбора;
- 5. Ријешавање о подесним вјештајима и давање разрешење Управном и Надзорном одбору;
- 6. Ријешавање о суми редовних личних и материјалних издатака за 1942 годину;
- 7. Избор чланова Управног и Надзорног одбора, сходно чл. 21 и 49 банџинских Правила;
- 8. Евалуациони предлог пројекса подвештања, сходно чл. 74 банџинских Правила.

Управни одбор

Напомена: — Сходно чл. 77 банџинских Правила, ако не буде довољан број акционара заступајуће не Скупштину, Скупштину ће се одржати исто дана у 10 сати са истим дневним редом и са обављени бројем акционара колико их буде присутно.

Акционари су дужни доловати своје личне изјасније до 10 августа 1942 г. на блајени банџино; код нашег заступајућа у Београду: Подгоричке банке — Подгорица; Накљичке кредитне банке — Накљич; Земаљске банке — Сарајево и Јадрског Подунавске банке — Котор. Цетиње, 10 јула 1942 г.

ЧИТАЈТЕ И ШИРИТЕ „ГЛАС ЦРНОГОРЦА“

Посљедње вијести са разних бојишта

ПРОШИРЕН ПРОДОР — ОПКОЉЕНЕ СОВЈЕТСКЕ ТРУПЕ — ОСОВИНСКЕ ЈЕДИНИЦЕ НАСТАВЉАЈУ У ЕГИПТУ И У РУСИЈИ ПОБЕДОНОСНО НАДИРАЊЕ

Њемачки билтен од 9 јула 1942-XX

Фиреров главни стан јавља:
Продор њемачких и савезничких трупа проширен је поново код прејела између Харкова и Курска према југу. Непријатељске проширивајући су сломена. У борбама проишавши околених совјетских трупа ухваћени су многебројни заробљеници и обилни пленци. Северно од Орјола настављен је проширивачки напад који је сломен у жестоким борбама и уз помоћ авиације. На сектору једног армиског корпуса разорено је за последња три дана 75 борних кола. У позадини фронта јужно од Росчева околени су непријатељске снаге; заробљено је 20 борних кола. На северном сектору источне фронтне напале је непријатељске авиације изоловане снаге. На крајњем северу су бомбардоване ваздухопловне и поморске базе у прејелу залива Кола. У поморској зони северно од Каниског полуострва поштољене је бомбама један совјетски стражарски бродик.

Као што је јављено у ванредноме билтену, надале су формације борбених авиона и подморнице у Северном Леденом Мору један велики англо-амерички конвој, ше су уништили већи дио источног конвој је у саставу од 38 шпанаваких бродова плавило за Архангелск под јаким прашњом непријатељских поморских снага, шешких конширашпиљера и корвеса. Рајна морнарица и ваздухопловство су у сарајби шопали; акцију борбених авиона једну шешку кораблицу и 19 бродова од укупно 122.000 тона, акцију подморница десет бродова од укупно 7.400 тона. Током прогона оспалак конвоја успјело је подморница да поштеје три четврти брода од укупно 247.000 тона. На тај начин је унишчено 32 брода од укупно 217.100 тона. Велики број американских морнарица сашен је и заробљен од стране авиона за поморску вољу.

У Египту су Бишлицки приликом једног беслодног напада на јужно крило њемачко-италијанског фронта ириријели ишеке губишке. Над Маломом су бомбардовани аеродроми и поморске базе. У ваздушним довојима изгубили су Енглези 14 авиона.

На обали Ла Манша бомбардовале су делекмешине байерске раине објекте у прејелу Довера. Таки њемачки авиони поштољали су код јужне енглеске обале један брод од 10.000 тона. Један други брод исте тонаже шешко је ошешен батеним бомбама. Њемачке ваздухопловне формације су налас поново бомбардовале луку и шидуспрску зону Милдсбурга. Захвањени су велики пожари и шешка разорена.

Посљедње пада севастопољских утврда у цифрима

Током ванредно отогрених борби које су вођене од 7 јуна до 4 јула ухваћено 97.000 заробљених, међу којима се налази један помоћни командант армије, заробљено је или равано 468 тонова, 26 борних кола, 824 митралеза, 758 бацача бомби, 86 противтенковских и 69 противавионских топова. У овим бројкама није израчунат пијен у лаким и тешком прешајликом оружју. Краваји губици непријатеља су врло велики и крећу се између 30.000 и 40.000 лица. Освојено је 3.577 околених утврда и других утврбених уређаја, међу којима се налазе и моћне бојне тврђаве „Максим Горки“ бр. 1 и бр. 2. Омишљено је 137.000 мина. Само неколико виших официра и комесара могло је да побегне, судећи по најавима заробљеника. Укупно губици њемачких трупа износило 872 официра и 23.739 подофицира и војника, од којих је нестало 11 официра и 1780 војника.

Италијански билтен бр. 742 од 9 јула 1942-XX

Главни стан италијанских наоружаних снага јавља:
У зони Ел Аламејна су италијански и њемачки мошториљери одређи, у борбама крунаганим успјехом. Приликом непријатељске одбране, да се доуку, ириријавиши губишке, и осусприну себи посјед, неколико важних дољосаја. Ваздухопловство је са великим формацијама нападало центре британске позадине и концентратије шурва и срејствава, заваши проишавши знатне губишке. У довојима са осовинским ловцима оборено је 8 британских авиона.

Наши и њемачки бомбардери су ошеш извели многебројне акције проишавши база Микабе и луке. У борби над осирвоном Малом разорено је десет авиона. Један наш авион није се врашио.

На Средоземном Мору су нештољене поморске и ваздухопловне јединице за поморско извиђање, које су биле у ириријави једнога конвоја, мушевишаво бранимо локализовале двије непријатељске подморнице, које је зашћм поштољено шоршилер Пезао, под командом кашешана корвеса Франческо Ајкона.

Њемачки мошториљери су јуче извршили једну срану акцију у облици британске обале. Они су пред очима обалске страже напали један енглески конвој који се нашојао од многебројних бродова под јаким прашњом. Шешки мошториљери су у Маринеској луци извршили продром од јуна до 19. јула. Јуче је зашћм врашћмла плавак шаво.

ЦРНОГОРИЦА

СРБИЈА

Маршал Тимошенко је у једној дневној заповијести, упућеној совјетским трупама, истакао потребу, да се оне отдијелне од непријатеља, како би избјегле опасност да буду оикољене. Тимошенко трди, да је то важније и од саме одбране територија, је изјавио да фронт прије свега мора остати у континуитету, усљед чега се наламе потреба да се одржавају везе са ближњим јединицама. Ово потврђује тежњи положај у којему се налазе Руси након огромних губитака у дољуству претрпјених током једне године ратовања.

Итнеријација француских морнара

Вијести које стижу на јужне Африке јављају да у земљи и надале траје несигурно стање. Преко операције француских морнара, који су се нашли у Јужној Африци, итнеријано је у концентратицим логорима под оптужбом да су недовољно критиковали Англоса. Јони значајнијо појединост претставља чиницама да су се одређи урочишњених трупа у Трансвалу отворено побунили. Ради умирена те побуне позване су енглеске, а не јужноафричке трупе. Саанеје се да је било 3 жртва и више рањених.

Јапанске акције у Кини

Јапанске трупе које су већ против SS чинишких дивизије су надале на предјелу према југу, запосјеле једну непријатељску базу, смјештену на једној ријечи у централноме предјелу провинције Кјангси. Формације јапанских апарата су бомбардовале Кјену у провинцији Фуџен. Саванеје се из овлаштеног извора да су англо-кинеске снаге током јапанског освајачког похода у Бирми оставиле на бојишту преко 20.000 мртвих.

Њемачки билтен од 9 јула 1942-XX

Фиреров главни стан јавља:
Продор на јужном сектору источне фронта поколебао је одбранбени фронт бољшевика западно од Дона на ширини од преко 500 км. Њемачке и савезничке трупе су дуж цијеле те линије у покрету. Моторизоване и прешадиске формације притискују на противника који се повлачи у хаосу. Моћне формације њемачког ваздухопловства посредовале су у копненим борбама и гађале непријатељске колоне и повлачењу. У предјелу северно и сјеверозападно од Орнола обдљиле су њемачке трупе у четвородневним борбама непријатеља, који је извршио нападе да би олакшао притисак на јужном фронту. Њемачке трупе су уз помоћ ваздухопловства задале противнику знатне губитке. До данас је разорено 289 борних кола. У предјелу јужно од Росчева, нападнуте су опкољене непријатељске групаице и стишнуте на ужем простору. На волховском фронту су сломенни нови непријатељски напади на један истакнути положај. Непријатељ је у овим операцијама претрпјо кравае губитке, те му је разорено 17 борних кола. Њемачки ваздушни напади на Мурманск извршави су рме пожара. Током извршавије унишћено је 75 совјетских авиона и нештољано њемачког апарата. Од јуна до јула изгубили су совјетски ваздушни снаге укупно 980 авиона, од којих је 837 у ваздушним борбама, 99 је оборено противавионска артиљерија, а остале су обдљиле формације. Остали авиони на земљи. У истом размаку врана изгубили су Њемци на источном фронту 89 авиона.

У Египту је непријатељ у локалним ваздушним борбама у предјелу Ел Аламејна и њемачки италијански борбени авиони су у дневним и ноћним напади на Малтот успјешно поштољили шешког аеродром. Током ваздушних борби оборено је 11 британских авиона.

Ноћас је британско ваздухопловство нападо неколико мјеста на обали Северозападне Њемачке. Шивилно стеновишто претрпјило је губитке. Оборено су три нападачка бомбардера.

Код британске обале је једна флотила њемачких моторишлерија напала један британски конвој и потопила шест трговачких бродова од укупно 19.000 тона; међу њима се налазе и два брода цистерне за петролеј. Још један је погођен и оштећен, а евентуално и потопљен. У Њемачком „Залу“ су батерије поморске артиљерије и бродови ва обалску и рјечну заштиту од почетка рата обориле 400 британских авиона. Током операција њемачког ваздухопловства против англоамериканског конвоја у Северозеленом Мору одликовали су се својим јунашњом поручник Бенке и потпоручник Енеман. Овај последњи је нашао јуначку смрт. Совјетска тврђица, да је један њемачки бојни брод тожаке био торпедован потпуно је лажица. Бојни брод о којему је ријеч није био ни нападнут ни оштећен.

Њемачки зрачни напади

На Црном Мору нападнути су такође и јуче трговачки бродови мале тонаже, од којих су два потопљена. Услед тежке видљивости нијесу се могле развити акције већег опсета. Њемачки ловци су сем тога над Финским Заливом оборили 3 авиона, који су се у пламену стропошталу у море. (Гришком ваздушних навјања је концентровано да се конвој који је био на путу за Мурманск разбио на два дијела. Њемачки борбени апарати настављају са прогонем непријатељског бродовља. Ловци на пратње су оборили 4 противничка авиона.

Италијански билтен бр. 773 од 10 јула 1942-XX

Главни стан италијанских наоружаних снага јавља:
На египатском фронту су у току артиљеријски довоји. Била блиндирана сретства су извршила неколико напада у нашој позадини. Унишћено је и онепоспособљено неколико малих кампона друге су гађали из митралеза и заваљили наши авиони. Италијански и њемачки ловци су оборили у Африци два британска авиона; 6 њих је оборено над Малтом, где је поново бомбардован аеродром Микаба. Један наш авион није се враио. У источном предјелу Средоземнога мора напале је и потопило један наш ваздушни торпедни брод непријатељске трговачки брод од 5000 тона, који је пловило у конвоју под прашњом и превозно борна и моторна кола.

Војно операције на Балкану

У току су велике операције рашчишавана балканске зоне од комунистичких побуњеничких банди, које ошерију да рачун руских и енглеских агената издатно су довршене операције у источној Босни, где је комунистички били организовали гласно ошторне центре и одакле су ширили своју побуњеничку акцију. Операције су трајале скоро један мјесец, а у којима су углавном учествовале алпинске дивизије Пустерија и Тауринесе, које су још једном доказале вриједност италијанских брдских трупа, першурлици на ванредно непроходном планинском терену, дијелом покривеном снјегом. Постигнути резултати би се дали изразити у следећим бројкама: многебројне формације су потпуно уништене Друге су итнеране у хаотично бјегство, при чему су напустиле на терену; многобројни материјал, радио-станице за везу и знатне количине намирница нарочито драгоцјених за настављање комунистичких терилских борби. На самоме састору једне алпинске дивизије изгубио је непријатељ 180 људи, које мртвих, које рањених, а које заробљених. Тим огромним бројкама наспирот стоје минимални губици с италијанске стране. Може се сматрати да је Босна на тај начин ослободена од једног од најпротестранијих и најопаснијих отмишта побуна, које су састриривале комунистичком мржњом и енглеским златом у сврху одржавања наредна на Балкану.

КРАТКЕ ВИЈЕСТИ ИЗ ИНОСТРАНСТВА

- Министарство морнарице Сједињених Држава објавило је да је у ширини Северног океана брод средње тонаже.
- Јапанске оскутарске власти су заробиле у Јужној Кини истрељивачки авионикс долар. Залуца ће моћи да буде проишављена са онома који је издала централна банка јапанске кинеске владе.
- Једна њемачка подморница је потопила у Караибском мору два трговачка бродова који су носили британску вастау.
- На Азорска Острва је стигао један конвој са 17 бродовљана са једног бродова који је пловило под сјевеороамериканском зашћмом, и био потопљен у Атланском Океану.
- Сјевеороамерикански министар произвољље је наредно сопственишавија моторна ваздуха да у завјезну за култиваци нових материјали војну предмети истрељивачки авионикс долар. На тај начин ће купити моћи дојати нову материјал само за основу подјатоког старог.
- Американски живот у рату постаје издала у дан све тежи. Савој дана се везд бесколичан извоз аутомобила, који ошешу да дољуби оних неколико литара бензинских одређених за сваког аутомобила.